

**Verkenning functie Scheepsofficier
B042**

Instituut Asbestslachtoffers

Referentie: 2108.040 Notitie
Datum: 23 augustus 2021
Auteur: Ir T. Onos RAH (certificaatnummer 35537)
2^e Lezing: Ir M. Droog RAH (certificaatnummer 63967)

Notitie Verkenning toevoegen functie B042 Scheepsofficier

Aanleiding

Bij bemiddelingstrajecten of juridische trajecten maakt het Instituut Asbestslachtoffers gebruik van het document *Protocollen asbestziekten: maligne mesothelioom* dat de Gezondheidsraad heeft opgesteld (Gezondheidsraad. Commissie Asbestprotocollen, 1998).

De Gezondheidsraad heeft in dit document een lijst opgesteld van beroepen waarvan vast staat dat zij blootgesteld zijn geweest aan asbest. Zo staan op deze lijst onder meer de vloerlegger, de scheepsbouwer en de isoleerder.

Inmiddels is van meer beroepen bekend dat er asbestblootstelling is geweest. Deze informatie is door een groep wetenschappers opgenomen op de website asbestkaart.nl. Ook de Asbestkaart wordt gehanteerd bij de bemiddelings- en juridische trajecten.

Recent heeft het Instituut Asbestslachtoffers een analyse gemaakt van haar databestand. Aan de hand daarvan is een lijst gemaakt van enkele veelvoorkomende beroepen in het databestand van het IAS die niet voorkomen in de lijst van de Gezondheidsraad en slechts voor een deel op de asbestkaart. IAS heeft Auxilium HSE gevraagd te onderzoeken wat er bekend is over de blootstelling en of deze beroepen toegevoegd zouden kunnen worden aan de huidige beroepenlijst van de Gezondheidsraad.

Voorliggende notitie is een verkenning die is uitgevoerd voor de functie Scheepsofficier.

Scheepsofficier

In het bestand van het IAS zijn ongeveer 61 personen opgenomen die in hun arbeidsverleden hebben gewerkt als Scheepsofficier. Daarvan hebben 29 personen verklaard in die functie zeker te zijn blootgesteld aan asbest. Deze functie heeft de beroepenclassificatie (conform CBS 1984) B042.

In het IAS bestand zijn onder andere de volgende functies onder scheepsofficier gecategoriseerd:

- Schipper
- Stuurman (zonder toevoeging en met de toevoeging 1^e, 2^e, 3^e en 4^e)
- Kapitein
- Binnenvaartschipper

Gezondheidsraad

Op de Gezondheidsraad zijn drie functies terug te vinden die werkten op een schip:

- B981 – Matroos/machinist-monteur scheepvaart
- B982 – Scheepsmachinekamerpersoneel
- B983 – Machinist

Werkwijze

De AHOBA's van twaalf van de 29 scheepsofficieren met zekere blootstelling zijn geopend. Hierbij is gekozen op naam van de functie; verdeeld over alle functies (zie excel bestand).

Asbest in andere functies

Personen met een hogere functie (eerste stuurman, kapitein), zijn regelmatig opgeklimmen vanaf matroos. Eerdere functies vallen vaak binnen de functies op de lijst van de Gezondheidsraad. Uit een aanvullende analyse van Simone Aarendonk blijkt dat dit 14 personen in het bestand betreft.

Ook hebben deze personen regelmatig ander werk gehad met mogelijke blootstelling.

Asbestblootstelling

Veel scheepsofficieren geven aan regelmatig mee te helpen bij het uitvoeren van werkzaamheden in de machinekamer, inclusief werkzaamheden waar asbestpakkingen of asbestisolatiemateriaal vervangen werd. Ook hield men toezicht als anderen dit werk deden of wanneer anderen lading losten of laadden. Open zakken met daarin asbest werden door meerdere mensen genoemd als voorbeeld van scheepslading.

Het merendeel van de geïnterviewden gaf aan geen blootstelling gehad te hebben als zij grotendeels op het dek of in de stuurhut bezig waren.

Eén iemand gaf aan dat in de kajuiten van de bemanning leidingen liepen die geïsoleerd waren met asbest. Door de hitte bladderde dat langzaam af.

Een activiteit die bij de binnenvaart genoemd werd was de uitlaat van de motor voorzien van asbestkoord en een asbestmantel. Hiervoor werd de oude eerst verwijderd.

Onderwerpen intake

Bij het afnemen van een intake met voormalig scheepsofficieren, zouden de volgende onderwerpen/vragen aan bod kunnen komen:

1. Is men is opgeklimmen vanaf matroos of één van de andere functies die in de lijst van de Gezondheidsraad staat?
 - B981 – Matroos/machinist-monteur scheepvaart
 - B982 – Scheepsmachinekamerpersoneel
 - B983 – Machinist
2. Was men betrokken bij onderhoudswerkzaamheden:
 - in de machinekamer
 - met asbesthoudende isolatiematerialen (waaronder ook de asbestmantel om de uitlaat)
3. Bestond de scheepslading uit asbest of asbesthoudende producten?
4. Was er voor zover men weet asbest aanwezig in de stuurhut, kajuit of andere ruimten waar men regelmatig kwam? Zo ja, wat was de staat van het asbest?

Voorstel voor het vervolg

Alleen voor mensen die direct als scheepsofficier te werk zijn gegaan en nooit ander werk met mogelijke asbest hebben uitgevoerd, heeft het meerwaarde als deze functie ook op de lijst van de Gezondheidsraad komt.

Het zou kunnen dat er in de literatuur gegevens zijn over de blootstelling over:

- Het werken en/of leven op een schip, ook als men niet of nauwelijks in de machinekamer kwam.
- Het aanwezig zijn in de machinekamer tijdens onderhoudswerk (toezicht).

Vooralsnog is de inschatting dat de groep die daar profijt van heeft klein is. Het voorstel is daarom geen verder onderzoek naar deze groep te doen.